

Besluit **Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding wo-bachelor Griekse en Latijnse Taal en Cultuur van de Rijksuniversiteit Groningen**

Gegevens

datum	Naam instelling	: Rijksuniversiteit Groningen
30 juni 2014	Naam opleiding	: wo-bachelor
onderwerp		Griekse en Latijnse Taal en Cultuur (180 ECTS)
Besluit accreditatie wo-bachelor	Datum aanvraag	: 9 december 2013
Griekse en Latijnse Taal en	Varianten opleiding	: voltijd, deeltijd
Cultuur van de Rijksuniversiteit	Locatie opleiding	: Groningen
Groningen	Datum goedkeuren	
(002286)	panel	: 18 september 2012 / 12 februari 2013
uw kenmerk	Datum locatiebezoeken	: 9, 10,11 en 12 mei 2013
12/15573	Datum visitatierapport	: 18 november 2013
ons kenmerk	Instellingstoets kwaliteitszorg	: ja, positief besluit onder voorwaarden van 7 augustus 2013
NVAO/20142161/SL		

bijlagen

3 **Beoordelingskader**

Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Het visitatierapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van het panel over de opleidingen Regiostudies van de Rijksuniversiteit Groningen. Het panel heeft meerdere opleidingen gezamenlijk beoordeeld.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna ook: de commissie).

Dit rapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van de commissie Regiostudies over de opleidingen Regiostudies aan de Rijksuniversiteit Groningen. De commissie baseert haar oordeel op informatie uit de kritische reflectie, aanvullende informatie naar aanleiding van vooraf geformuleerde vragen van de commissie, informatie uit de gesprekken tijdens het bezoek, de geselecteerde scripties, en de documenten die tijdens het bezoek ter inzage beschikbaar waren. De commissie heeft voor de opleidingen zowel positieve aspecten opgemerkt als verbeterpunten gesignaleerd. Na deze tegen elkaar te hebben afgewogen,

Pagina 2 van 9 concludeert de commissie dat de opleidingen voldoen aan de eisen voor basiskwaliteit die een voorwaarde zijn voor heraccreditatie.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De instellingen die deelnemen aan de clustervisitatie Regiostudies hebben gezamenlijk een Domeinspecifiek Referentiekader opgesteld. Dit kader is bedoeld voor de bachelor- en masteropleidingen in Nederland die in de landelijke onderwijsvisitatie Geesteswetenschappen binnen het cluster Regiostudies worden beoordeeld. Binnen dit cluster vallen bachelor- en masteropleidingen Griekse en Latijnse taal en cultuur, Oudheidstudies en de diverse opleidingen die ressorteren onder regiostudies met betrekking tot Oost-Europa, het Midden- Oosten, Azië, Afrika en Noord-, Midden- en Zuid-Amerika. Gezien de diversiteit van opleidingen is ervoor gekozen het kader breed en niet prescriptief op te stellen. De in het kader geformuleerde doelstellingen en eindkwalificaties zijn gerelateerd aan zowel de Dublin-descriptoren als aan de meest prominente aspecten die in meer of mindere mate bij iedere opleiding aan de orde komen. Deze aspecten zijn: Taalvaardigheid, Taalkunde, Letterkunde, Cultuurkunde, Geschiedenis, Wetenschapsbeoefening en bijbehorende onderzoeksvaardigheden en Algemene wetenschappelijke vorming. De commissie heeft vastgesteld dat het kader breed is, maar precies daardoor genoeg mogelijkheden voor specialisatie biedt. Zij heeft hier begrip voor, aangezien het kader is bedoeld voor uiteenlopende opleidingen. De commissie veronderstelt hierbij dat de opleidingen in de praktijk zelf het kader nader specificeren naar de eigen doelstellingen. De commissie concludeert dat de opleiding zijn eigenheid heeft vormgegeven in het opgestelde kader door de nadruk op verbondenheid met cultuurhistorie te verwerken in de eindtermen. Het niveau dat in de eindtermen wordt gevraagd, is volgens de commissie adequaat.

De opleiding leidt academisch gevormde deskundigen op in de talen en culturen van de klassieke oudheid en in vaardigheden op het terrein van wetenschappelijk onderzoek. Kenmerkend aan de opleiding is dat zij is gebaseerd op een brede en geïntegreerde benadering van de talen en de cultuurvakken Oude Geschiedenis, Archeologie en Filosofie van de Oudheid en dat ze specifieke aandacht besteedt aan de relevantie van de antieke cultuur voor de hedendaagse samenleving. Afgestudeerden zijn in staat tot het uitoefenen van een beroep waarvoor academische kennis en vaardigheden op bachelor-niveau vereist dan wel wenselijk zijn. De opleiding leidt studenten primair op voor een masteropleiding, zoals de eenjarige master Oudheidstudies, de tweejarige educatieve master die opleidt tot leraar, of de tweejarige research master Classical, Medieval and Renaissance Studies die opleidt tot onderzoeker, of andere relevante masteropleidingen zoals Archeologie en Filosofie. De meeste studenten kiezen voor deze masters.

De commissie concludeert dat de studenten worden opgeleid om door te kunnen stromen naar verschillende masters. Door de geïntegreerde benadering met de cultuurvakken is de oriëntatie breder dan alleen klassieke talen en onderzoek uitvoeren. De commissie stelt vast dat de opleiding zich onderscheidt door de geïntegreerde benadering van talen en cultuurhistorisch perspectief. Bovendien constateert de commissie dat deze profilering herkenbaar is in de eindtermen. De commissie concludeert dat het profiel en de doelstelling van de opleiding volledig is met de nadruk op inhoudelijke en academische ontwikkeling. De commissie heeft vastgesteld dat de eindtermen in combinatie met de doelstellingen in voldoende mate duidelijk maken welke kwalificaties van studenten aan het einde van de studie verwacht.

Het majorprogramma omvat vijf majoronderdelen, namelijk Grieks, Latijn, Oude Geschiedenis, Klassieke en Mediterrane Archeologie en Filosofie van de Oudheid. Het eerste jaar van de opleiding bestaat uit inleidingsmodules Griekse en Latijnse taalvaardigheid, i.e. (grammatica en vertaalvaardigheid, het lezen en interpreteren van Griekse en Latijnse teksten en literatuurgeschiedenis, cultuurhistorie van de Oudheid en een minoronderdeel voor 10 ECTS. Het tweede jaar bestaat uit Grieks en Latijns drama, Griekse en Latijnse poëzieanalyse, en Griekse en Latijnse taalkunde. Voorts is er de module Historiografische en Documentaire teksten verzorgd door docenten Grieks, Latijn en Oude Geschiedenis. In de rest van het jaar volgen de studenten voor 30 ECTS minor- of vrije ruimte onderdelen. In het derde jaar volgen studenten onderzoekscolleges Grieks en Latijn, en onderzoekscolleges op het terrein van de cultuurhistorische vakken (Oude Geschiedenis, Archeologie en Filosofie van de Oudheid). Elke twee weken verzorgt een andere docent de colleges van het vak vanuit zijn eigen expertise gebaseerd op dezelfde tekst die centraal staat in het gehele vak. Er is verder het Integratiecollege met als onderdeel de verplichte excursie naar Italië, Griekenland of Turkije. De studie wordt afgesloten met een scriptie van 10 ECTS. Het derde jaar bestaat verder uit minor- en vrije ruimteonderdelen voor 20 ECTS.

De opleiding wordt in voltijd en deeltijd aangeboden. De deeltijdopleiding Griekse en , Latijnse Taal en Cultuur verschilt niet van de voltijdopleiding in de programmaonderdelen, wel in het aantal modules dat per jaar geprogrammeerd is. Het programma en tijdpad wordt in overleg tussen de deeltijdstudent en de studieadviseur opgesteld.

De commissie heeft geconcludeerd dat het profiel van de opleiding duidelijk herkenbaar is in het programma. De opleiding slaagt erin om een goed niveau van taalverwerving voor zowel Latijn als Grieks te realiseren door middel van het programma. Daarnaast wordt voldoende aandacht besteed aan het bestuderen van talen in relatie tot de cultuurhistorie. De commissie concludeert dat de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden goed aan bod komt in het programma en is benieuwd naar de resultaten van de verbeterde opbouw van onderzoeksvaardigheden in het programma.

De commissie constateert dat de instroom en het rendement van de opleiding bijzondere aandacht verdienen. De commissie waardeert de inspanningen van de bacheloropleiding, met in het bijzonder de invoering van het mentorsysteem. In principe is het mogelijk in het programma een stage te volgen of in het buitenland te studeren. De commissie vindt dat dit te weinig gebeurt en raadt de opleiding aan de studenten beter op deze mogelijkheid te wijzen. De commissie vindt dat het volgen van een stage of studeren in het buitenland de aansluiting op de arbeidsmarkt verbetert.

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding worden verzorgd door docenten met veel expertise op hun vakgebied. De belasting van de staf vindt de commissie groot en zij verwacht dat deze belasting nog groter gaat worden door de bezuinigingen. De commissie heeft lof voor de docenten die ondanks de hoge werkdruk gemotiveerd blijven om de opleidingen vorm te geven. Bovendien zijn deze docenten zeer toegankelijk voor de studenten. De commissie is van mening dat zij samen met de studieadviseur zorgen voor een goede begeleidingsstructuur.

De commissie heeft geconstateerd dat studenten en docenten voldoende betrokken zijn bij de vormgeving en evaluatie van het curriculum. Met het betrekken van alumni en de arbeidsmarkt bij de opzet en inhoud van het programma heeft de opleiding meer dan voldoende doelgroepen betrokken bij de ontwikkeling van de opleiding.

De commissie stelt vast dat er een adequaat toetsbeleid is. Zij concludeert echter dat de procedure voor beoordeling van toetsing onvoldoende wordt toegepast doordat de examencommissie geen advies uitbrengt over de toetsplannen. Over de examencommissie constateert de commissie dat zij in ontwikkeling is en haar belangrijkste taken uitvoert.

De commissie heeft eindwerken en tentamens bestudeerd. Zij heeft vastgesteld dat de toetsen van adequaat niveau zijn en voldoende gevarieerd. De wijze van toetsing sluit aan op het cursusmateriaal en de beoogde doelstellingen per cursus.

De commissie concludeert dat de studenten de eindkwalificaties realiseren. De gelezen scripties zijn volgens de commissie van voldoende niveau. Bij de opleidingen troffen de commissieleden scripties aan met goede beheersing van onderzoeksmethoden, adequaat taalgebruik en accurate referenties aan bronmateriaal. De conclusies worden doorgaans goed door de bevindingen onderbouwd. De commissie heeft waardering voor de hoogwaardige eigen vertaling die studenten van bronteksten maken voor hun scriptie in plaats van gebruik te maken van beschikbare Engelstalige vertalingen van bronteksten. De commissie constateert wel dat de procedure voor de beoordeling van de bachelorscriptie verbeterd dient te worden. Zij adviseert om alle bachelorscripties aan een tweede beoordelaar voor te leggen of de taken van de examencommissie zo in te richten dat de scripties en de beoordeling daarvan door de examencommissie regelmatig getoetst worden.

De commissie waardeert de plannen van de opleiding om betere ondersteuning te bieden tijdens het scriptieproces in de vorm van een scriptieklas. Zij heeft geconcludeerd dat de opleiding nog niet gestart is met de implementatie van deze plannen.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel, in het bijzonder over de proactieve rol van de opleidingscommissie.

Bestuurlijke afspraak

De rapporten van de opleidingen van de Rijksuniversiteit Groningen in het domein van de Regiostudies maken voor het merendeel van de opleidingen melding van het nog niet volledig ter hand nemen door de examencommissie van de wettelijke taken ten aanzien van de bewaking van de kwaliteit van de toetsing. Gezien het belang van dit laatste voor de onderwijskwaliteit en het feit dat het hier een formele verplichting betreft die voortvloeit uit de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, heeft de NVAO met de instelling de volgende bestuurlijke afspraak gemaakt:

- de instelling ziet er op toe dat de examencommissies van alle opleidingen in het domein van de Regiostudies hun taken en verantwoordelijkheden ter hand nemen op een wijze die in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek is voorgeschreven. Zij zal uiterlijk 31 december 2014 aan de NVAO aangeven welke maatregelen zij daartoe heeft genomen;
- de instelling zal het functioneren van de examencommissie onderwerp maken van een gerichte audit en daarbij onafhankelijke deskundigen een oordeel vragen. Zij zal uiterlijk 31 december 2015 de uitkomst van deze audit aan de NVAO rapporteren.

De instelling heeft in een telefoongesprek van de rector magnificus met de voorzitter van de NVAO op 11 juni 2014 aangegeven akkoord te gaan met deze afspraak.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Rijksuniversiteit Groningen te Groningen in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 2 juni 2014 naar voren te brengen. Bij e-mail van 23 juni 2014 heeft de instelling gereageerd op het voornemen tot besluit.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de wo-bachelor Griekse en Latijnse Taal en Cultuur (180 ECTS; variant: voltijd, deeltijd; locatie: Groningen) van de Rijksuniversiteit Groningen te Groningen. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 juni 2014 en is gelet op het bepaalde in artikel 5a.13e, vierde lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek van kracht tot en met 29 juni 2015.¹

Den Haag, 30 juni 2014

De NVAO
Voor deze:

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

¹ Nadat de instelling een onvoorwaardelijk positief besluit instellingstoets kwaliteitszorg heeft gekregen, wordt de accreditatietermijn verlengd naar in totaal 6 jaren.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Voldoende
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Tabel 1: Uitval na 1, 2, en 3 jaar

Cohort	2006	2007	2008**	2009	2010	2011
Uitval na 1jr	17%	22%		0%	0%	23%*
Uitval na 2jr	25%	22%		17%	0%*	
Uitval na 3jr	25%	33%		17%*		

Bron: 1cHO, cohortdefinities conform KUO (EOI, VWO-vooropleiding, 1 inschrijving)

* voorlopige cijfers op peildatum 1 oktober 2012

** voor cohort 2008 zijn geen KUO-cijfers beschikbaar

Tabel 2: Rendement (vwo-instroom)

Cohort	2006	2007	2008*	2009
Rendement na 3 jaar	20%	29%		17%
Rendement na 4 jaar	50%	29%		
Rendement na 5 jaar	70%	71%		
Rendement na 6 ⁽⁺⁾ jaar	80%			

* voor cohort 2008 zijn geen KUO-cijfers beschikbaar

Tabel 3: Rendement (totale instroom)

Cohort	2006	2007	2008*	2009
Rendement na 3 jaar	20%	29%		17%
Rendement na 4 jaar	50%	29%		
Rendement na 5 jaar	70%	71%		
Rendement na 6 ⁽⁺⁾ jaar	80%			

* voor cohort 2008 zijn geen KUO-cijfers beschikbaar

Tabel 4: Docentkwaliteit

Graad	MA	PhD	BKO
Percentage	19%	81%	48%

Pagina 8 van 9 **Tabel 5: Student-docentratio**

Ratio**	38 : 1
---------	--------

**aantal studenten/inzet formatie : 1 fte

Tabel 6: Contacturen

Studiejaar	1	2	3
Contacturen	13	12	8

Pagina 9 van 9 **Bijlage 3: panelsamenstelling**

- prof. dr. A. Wouters, (voorzitter) emeritus hoogleraar Griekse Taal- en Letterkunde KU Leuven;
- prof. dr. K. Pollmann, (lid) professor of Classics, University of Kent (Canterbury) Adjunct Professor at Aarhus University (Denmark) and Professor Extraordinary at Stellenbosch University;
- prof. dr. G. Buelens, (lid) professor of English, Universiteit Gent;
- prof. dr. E. Hollender, (lid) professor of Jewish Studies at the Goethe-University Frankfurt/Main, Germany;
- T. Lysen, (student-lid) student Researchmaster Classics, Universiteit van Amsterdam.

Het panel werd ondersteund door N. Vestering, secretaris (gecertificeerd).